

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33450
Nom	Psicologia del desenvolupament en educació
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1306 - Grau d'Educació Social	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1306 - Grau d'Educació Social	20 - Psicologia	Formació Bàsica

Coordinació

Nom	Departament
ZACARES GONZALEZ, JUAN JOSE	305 - Psicologia Evolutiva i de l'Educació

RESUM

Aquesta assignatura és la concreció de la matèria de formació bàsica de Psicologia en el primer curs de la titulació d'Educació Social. Com la resta d'assignatures de primer curs posseeix un caràcter bàsic i introductori. En ella s'ofereix una visió sistemàtica dels canvis psicològics associats a l'edat des de la concepció fins a la mort mitjançant la descripció dels diferents processos biològics, cognitius i socio-emocionals al llarg del cicle vital i la identificació dels mecanismes i factors que expliquen aquests canvis. Tot amb l'assignatura de Psicologia Social constitueix la principal aportació de continguts psicològics als ensenyaments d'Educació Social. El coneixement assolit en l'assignatura serveix de fonamentació evolutiva per a la intervenció socio-educativa en diversos àmbits que es concreten en assignatures de tercer i quart curs del grau, com "Família i menor", "Intervenció educativa en processos de desadaptació social", "Pedagogia de les persones majors", "Iniciatives i models de política juvenil", "Pedagogia per a la inclusió social" i "Educació de persones adultes"

Per el seu caràcter generalista, els seus continguts són imprescindibles per al futur educador social en qualsevol dels seus camps d'actuació professional.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No calen requisits previs per a laprenentatge de lassignatura

COMPETÈNCIES

1306 - Grau d'Educació Social

- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants puguem transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Capacitat de comunicació professional oral i escrita en les llengües pròpies de la Universitat de València.
- Capacitat d'utilització de les TIC en l'àmbit d'estudi i en el context professional.
- Capacitat de gestió de la informació.
- Capacitat de resolució de problemes i presa de decisions.
- Capacitat crítica i autocrítica.
- Capacitat de treballar en equips multi- i interdisciplinaris.
- Capacitat per a integrar-se i comunicar-se amb experts d'altres àrees i en diferents contextos.
- Reconeixement i respecte per la diversitat i foment de la interculturalitat.
- Capacitat per a desenvolupar, promoure i dinamitzar habilitats de comunicació interpersonal.
- Compromís ètic actiu amb els drets humans, la igualtat entre homes i dones i la sostenibilitat.
- Capacitat d'aprenentatge autònom al llarg de la vida.
- Capacitat d'adaptació a situacions noves.
- Compromís amb la identitat, el desenvolupament i l'ètica professional.
- Capacitat per a reconèixer i valorar els processos afectius.

- Comprendre els referents teòrics que constitueixen l'ésser humà com a protagonista de l'educació.
- Conèixer i comprendre els processos d'ensenyament aprenentatge i la seva incidència en la formació i desenvolupament integral de les persones i comunitats.
- Diagnosticar necessitats, situacions complexes i possibilitats de les persones per fonamentar les accions educatives.
- Ser capaç d'identificar el grau de desenvolupament d'un subjecte en totes les seues dimensions.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

En cursar aquesta matèria, l'estudiant haurà de ser capaç de:

- *descriure, explicar i conèixer les bases per dissenyar processos d'ensenyament/aprenentatge pel que fa als canvis evolutius en els períodes de la infantesa, adolescència, adultesa i vellesa en les diferents àrees del desenvolupament.*
- *identificar les principals tasques evolutives de cada període a partir d'una perspectiva general en la qual es consideren les implicacions per a diferents contextos educatius.*
- *analitzar les variables personals i contextuals que condicionen l'afrontament òptim dels successos que esdevenen en el desenvolupament infantil, adolescent i adult.*
- *adoptar una actitud auto-reflexiva cap al desenvolupament personal amb una sensibilitat evolutiva del desenvolupament de la resta d'éssers humans en els diferents períodes del cicle vital.*

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Psicologia del Desenvolupament

Concepte de Psicologia del Desenvolupament, objecte d'estudi, contextos de desenvolupament, models i teories.

2. Processos i contextos bàsics del desenvolupament infantil

Processos i contextos bàsics del desenvolupament infantil fins l'adolescència: aspectes biosocials, cognitius, psicosocials i afectius.

3. Adolescència

Desenvolupament biosocial, cognitiu i psicosocial en l'adolescència.

4. Joventut adulta, mitjana edat i envelliment.

Desenvolupament biosocial, cognitiu i psicosocial en la joventut adulta, mitjana edat i envelliment.
Contextos de desenvolupament en la joventut adulta, mitjana edat i l'envelliment.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	45,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	5,00	0
Elaboració de treballs en grup	50,00	0
Estudi i treball autònom	35,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia d'ensenyament-aprenentatge que s'utilitzarà al llarg del curs en aquesta assignatura dependrà del tipus de

La metodologia d'ensenyament-aprenentatge que s'utilitzarà al llarg del curs en aquesta assignatura dependrà del tipus de contingut que es treballa en cada moment, teòric, pràctic, comú amb altres matèries, etc. de la següent manera:

- Per a cada tema es realitzarà una preparació prèvia per part de l'alumne fora de l'aula a través de materials proporcionats pel professor o seleccionats per l'alumne a partir d'una recerca bibliogràfica guiada pel professor.
- Posteriorment, el professor presentarà els conceptes bàsics del tema i es tractaran els dubtes sorgits de la lectura prèvia del material mitjançant una metodologia participativa suscitadora que afavorisca la curiositat de l'alumne davant la nova informació presentada.
- Es faran una sèrie d'activitats tant dins com fora de l'aula de manera individual o en grup, que serviran per al millor aprenentatge de l'assignatura.

AVALUACIÓ

L'avaluació constarà de 2 parts diferenciades:

Tipus d'avaluació	% sobre la nota final (sobre

	10 punts)
a) Examen/s escrit/s individual/s	50 % (5 punts)
b) Entrega dels diversos treballs i activitats	50 % (5 punts): * 20 - 30%: Treball de camp. *20 - 30%: Assistència, participació activa i /o lliurament d'activitats d'aula.

Criteris d'avaluació

El procés d'avaluació es realitzarà d'acord amb les característiques pròpies del grup d'estudiants i del professor en el moment d'impartir-se la assignatura. Es podrà utilitzar diversos procediments, tenint en compte les activitats desenvolupades: proves escrites, assistència i participació en activitats pràctiques, tallers i seminaris, realització de treballs individuals o en grup. Cadascú d'eixos apartats tindrà assignat un percentatge de la nota final d'acord amb la importància estimada.

Per aprovar el conjunt de l'assignatura és necessari superar tant l'examen com el treball de camp amb un mínim de 5/10 punts per a sumar amb la nota del lliurament de la resta d'apartats.

S'ha de lliurar almenys un 70% de les activitats d'aula sol·licitades per a poder ser-ne avaluat en aquest apartat. Si existira alguna activitat d'aula o treball de camp no recuperable en segona convocatòria el professor ho especificarà amb antelació en el seu programa docent específic.

Es podrà obtenir un 10% (1 punt) adicional en la qualificació final si, en haver superat l'examen escrit individual, es lliura un treball consensuat amb el professor.

Si és el cas de necessitar-se una convocatòria oficial avançada, es concretarà amb el professor.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Referencia b1: DELGADO, B. (Coord.) (2008). *Psicología del Desarrollo desde la infancia a la vejez*. Madrid: McGraw Hill.
- Referencia b2: FELDMAN, R.S. (2006). *Desarrollo psicológico a través de la vida*. Madrid: Pearson-Educación.
- Referencia b3: GONZÁLEZ A.M, FUENTES, M.J., DE LA MORENA, M.L. y BARAJAS, C. (1995). *Psicología del Desarrollo: Teoría y Prácticas*. Málaga: Aljibe.
- Referencia b4: PALACIOS, J. MARCHESI, A. y COLL, C. (Comps.)(1999). *Desarrollo psicológico y educación. 1. Psicología Evolutiva*. (2ª ed.) Madrid: Alianza Editorial.
- Referencia b5: PAPALIA, D. E., y MARTORELL, G. (2017). *Desarrollo Humano*. 13ª Edición. México: McGraw Hill.
- Referencia b6: SANTROCK, J.W. (2006). *Psicología del desarrollo. El ciclo vital* (10ª ed.). Madrid: Mc. Graw-Hill.

Complementàries

- Referencia c1: ARRANZ, E. (Coord.) (2004). *Familia y desarrollo psicológico*. Madrid: Pearson.
- Referencia c2: CANTÓN, J. y CORTÉS, M.R. (2001). *El apego del niño a sus cuidadores. Evaluación, antecedentes y consecuencias para el desarrollo*. Madrid: Alianza.
- Referencia c3: DE PAUL, J. y ARRUABARRENA, F. (2001). *Manual de protección infantil*. Barcelona: Masson.
- Referencia c4: FERNÁNDEZ-BALLESTEROS, R. (1997). *Calidad de vida en la vejez en distintos contextos*. Madrid: INSS.
- Referencia c5: GARAIGORDOBIL, M. (2003). *Intervención psicológica para desarrollar la personalidad infantil (juego, conducta prosocial y creatividad)*. Madrid: Pirámide.
- Referencia c6: GÓMEZ, A., VIGUER, P. y CANTERO, M.J. (Coords.) (2003). *Intervención temprana. Desarrollo óptimo de 0 a 6 años*. Madrid: Pirámide.
- Referencia c7: LÓPEZ, F., CARPINTERO, E. et al. (2006). *Programa Bienestar. El bienestar personal y social y la prevención del malestar y la violencia*. Madrid: Pirámide.
- Referencia c8: LÓPEZ, F. y OLÁZABAL, J.C. (2006). *Sexualidad en la vejez* (2ª edición). Madrid: Pirámide.
- Referencia c9: MARTÍNEZ, I. (2006). *Resiliencia invisible: infancia, inclusión social y tutores de vida*. Barcelona: Gedisa.
- Referencia c10: MUSITU, G., BUELGA, S., LILA, M. y CAVA, M.J. (2001). *Familia y adolescencia*. Madrid: Síntesis.
- Referencia c11: MORENO, P y LÓPEZ, E. (2001). *Educación sexual. Guía para un desarrollo sano*. Madrid: Pirámide.

- Referencia c12: NEIMEYER, R.A. (2007). Aprender de la pérdida. Una guía para afrontar el duelo. Barcelona: Paidós.
- Referencia c13: PÉREZ-BLASCO, J. (2008). Aprender de los grandes cambios vitales. Valencia: Tirant lo Blanch.
- Referencia c14: POCH, C. y HERRERO, O. (2003). La muerte y el duelo en el contexto educativo. Barcelona: Paidós.
- Referencia c15: RICO, C. , SERRA, E. y VIGUER, P. (2001). Abuelos y nietos. Madrid: Pirámide.
- Referencia c16: TORRES; E., CONDE, E. y RUIZ, C. (2002). Desarrollo humano en la sociedad audiovisual. Madrid: Alianza.
- Referencia c17: VÁZQUEZ, C. (2008). Bienestar: Fundamentos científicos de una Psicología Positiva. Madrid: Alianza.
- Referencia c18: ZACARÉS, J. J. y SERRA, E. (1998). La Madurez Personal. Perspectivas desde la Psicología. Madrid: Pirámide.